SPRAWOZDANIE DYREKCYI

C. K. WYŻSZEJ SZKOŁY REALNEJ

W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1893.

XVIII.

TREŚĆ.

INHALT

KRAKÓW.
NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

W DRUKARNI A. KOZIAŃSKIEGO.
1893.

SPRAWOZDANIE DYREKCYI

C. K. WYŻSZEJ SZKOŁY REALNEJ

W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1893.

XVIII.

TREŚĆ.

KRAKÓW.
NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

W DRUKARNI A. KOZIAŃSKIEGO.
1893.

Wiadomości szkolne.

I.

Grono profesorów i nauczycieli

z końcem roku szkolnego 1892|3.

Dyrektor:

Hugo Zathey, doktor filozofii — (Karmelicka l. 7). — Język polski w VII kl. = 3 g. tyg.

Profesorowie:

Leon Dembowski — w VIII randze (Pijarska 5). — Rysunki odręczne w II b, IV a, IV b i VIII = 16 g.

Aloizy Szarłowski — w VIII randze (Krowoderska 40). — Geografia w IV a, V b i VI; historya w IV a, V a, V b, VI i VII = 18 g.

Karol Kunz — (Długa 58). — Chemia w IV a, IV b, V a, V b, VI i VII = 18 g.

Czesław Odrowąż Pieniążek — (Kanonicza 16). — Język polski w III a i VI; język niemiecki w II a i III a = 17 g.

Edward Medwecki — przydzielony do c. k. wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie.

Leon Piccard — (Karmelicka 33). Rysunki odręczne w II a, III a, III b, V a, V b i VI = 24 godzin.

Edmund Bronisław Grzębski — (Krowoderska 55). - Geometrya w III a, IV a, IV b, V a, V b, VI i VII = 21 g.

Mieczysław Zaleski — powołany do służby w c. k. Radzie szkolnej krajowej we Lwowie.

Franciszek Jeziorski — (Rynek 33). — Matematyka w IV a i VI; fizyka w IV a, IV b i VI = 18 godzin.

Czesław Tomaszewicz — (Wielopole 6). — Historya nat. w I b, V a, V b i VI; geometrya w II a; kaligrafia w III a, III b i III c = 21 g.

Józef Tretiak, doktor filozofii, docent uniwers. Jagiellońskiego, czł. korr. Akad. umiejętności w Krakowie — (Karmelicka 43). — Język polski w IV a, V a i V b = 9 g.

Jan Bidziński, c. k. rzeczyw. naucz. — (Wielopole 6). — Matematyka w V a, V b, i VII fizyka w VII = 19 g.

Nauczyciele zastępcy:

Michał Kozłowski, doktor filozofii, (ul. św. Marka 2). — Matematyka w I b, II b, III a i III b; geometrya w II c = 19 g.
Franciszek Tondera — (Straszewskiego 21). — Matematyka w II a; historya naturalna w II a, i VII; fizyka w III a, III b i III c; geom. w III b i III c = 19 g.
Piotr Niebieszczański — (Łobzowska 26). — Język polski w IV b; geogr. w II a, III a, III c, IV b i V b; historya w III a III c i IV b = 18 g.
Antoni Maryan Kurpiel, doktor filozofii — (Batorego 20). — Język polski w I b, II b i III c; geografia w I b i II b; historya w II a i II b = 17 g.
August Jasiński — (Szlak 17). — Język niemiecki w V a, V b i VI; kaligrafia w I b = 18 g.
Bronisław Kąsinowski — (Długa 50). — Język niemiecki w I a, I b i III b = 17 g.
Bronisław Mierka (Krowoderska 40). — Język niemiecki w III b, IV a, IV b i VII = 19 g.
Władysław Bojarski. — (Szlak 55). — Język polski w I a, II a i III b; geografia w I a, III b i VII; historya w III b = 18 g.
Jan Kanty Regiec, doktor wszech nauk lekarskich — (Batorego 21). — Geometrya w I a, I b i II b; historya natur. w II b; kaligrafia w II b = 17 g.
Ks. Józef Caputa, doktor filozofii — (Plac Maryacki 2). — Religia we wszystkich klasach = 26 g.
Józef Szczepański — (Lubicz 3). — Język niemiecki w II b; mat. w I a; historya nat. w I a; Kaligrafia w I a i II a = 17 g.
Stanisław Kępiński, doktor filozofii, docent uniwers. Jagiellońskiego — (Floryańska 35). — Matematyka w III c i IV b = 7 g.
Józef Bogacki — (Krowoderska 122). — Rysunki odręczne w II c i III c = 8 g

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych:

Aloizy Szarłowski — j. w. — Historya kraju ojczystego w VI i VII = 2 g. tyg.
Piotr Niebieszczański — j. w. — Historya kraju ojczystego w IV a i IV b = 2 g. tyg.
Bronisław Kąsinowski — j. w. — Historya kraju ojczystego w III a i III c = 2 g. tyg.
Władysław Bojarski — j. w. — Historya kraju ojczystego w III b = 1 g. tyg.
Paweł Rongier, bachelier ès-lettres uniwersytetu paryskiego. — Język francuski w 3 oddziałach (kl. III — VII) = 6 g. tyg.
Józef Sierosławski, nauczyciel muzyki. — Śpiew we wszystkich klasach = 4 g. tyg.
Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“. — Gimnastyka we wszystkich klasach w 2 oddziałach = 4 g. tyg.
Jerzy Gabryś, proboszcz ewangelicki. — Religia wyznania augsburskiego we wszystkich klasach.
Rab. dr. S. Landau, nauczyciel religii mojżeszowej. — Religia mojżeszowa we wszystkich klasach.

DEPUTACYA MIEJSKA
dla c. k. wyższej szkoły realnej.

Przewodniczący:
Ks. Teofil Midowicz kanonik i prokurator kapituły krak., radca miasta Krakowa.

Członkowie:
Dr. Hugo Zathey, dyrektor c. k. wyższej szkoły realnej.
Dr. Ludwik Wiszniewski, lekarz i radca miasta Krakowa.
Jan Rotter, dyrektor c. k. wyższej szkoły przemysłowej.
Leon Dembowski, profesor c. k. wyższej szkoły realnej.
Aloizy Szarłowski, profesor c. k. wyższej szkoły realnej.

SŁUŻBA SZKOLNA.

Szczepan Jabłoński, tercyan. — **Józef Jodłowski,** pomocnik.

II.

PLAN NAUK.

Przedmioty obowiązkowe.

KLASA I. A., B.

Gospodarze: pp. Kąsinowski i dr. Kurpiel.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Zasady katolickiej wiary i moralności.

Język polski. 4 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów według wypisów. Deklamacya. Należyte wygłaszanie z pamięci wzorowych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych. Gramatyka. Elementarna nauka o zdaniu pojedyńczem i o składni zgody; najważniejsze zdania poboczne; poznanie ważniejszych znaków pisarskich. Deklinacya imion. Wypracowania piśmienne, 4 na miesiąc, a mianowicie: w pierwszem półroczu wyłącznie dyktaty, ułożone systematycznie, a obejmujące ważniejsze zasady i prawidła pisowni; w drugim półroczu naprzemian 2 dyktaty i wypracowania stylistyczne, szkolne i domowe.

Język niemiecki. 6 godzin tygodniowo. Czytanie; uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów; zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; tłómaczenia; rozmówki. Znajomość odmian regularnych i zasad składni; ćwiczenia ortograficzne. Co tydzień zadanie szkolne. Tematy: dyktaty, ćwiczenia ortograficzne, zastosowane do potrzeby praktycznej, pisanie z pamięci ustępów memorowanych, retrowersye.

Geografia. 3 godziny tygodniowo. Wstępne pojęcia z geografii, o ile one uczniowi są potrzebne do zrozumienia mapy i o ile poglądowo wytłómaczyć się dadzą Oro- i hydrograficzny przegląd części świata i poszczególnych państw przy nieustannej pomocy mapy.

Arytmetyka. 4 godziny tygodniowo. Wyjaśnienie układu dziesiątkowego liczb. Pierwsze cztery działania na liczbach całkowitych, oderwanych i mianowanych. Zasady podzielności liczb; największa wspólna miara i najmniejsza wspólna wielokrotność. Ułamki zwyczajne; ułamki dziesiętne. Zmiana ułamków zwyczajnych na dziesiętne i odwrotnie. Rachunek liczbami wielorakiemi.

Historya naturalna. 3 godziny tygodniowo. Nauka poglądowa. W 1. półroczu kręgowce, przeważnie ssawce i ptaki; pewna ilość stosownie dobranych postaci innych gromad. W 2. półr. bezkręgowce, szczególnie członkonogi a zwłaszcza owady; niektóre z najważniejszych i najbardziej znanych postaci z działu mięczaków i promieniaków.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo. Nauka poglądowa. Rysowanie płaskich utworów geometrycznych i ornamentu geometrycznego z wolnej ręki ze szczególnem uwzględnieniem linii wygiętych. Pojęcia zasadnicze z nauki o przestrzeni i wyjaśnienie poglądowe kształtów brył elementarnych.

Kaligrafia. 2 godziny tygodniowo. Pismo zwykłe, łacińskie i niemieckie. Pismo rondowe.

KLASA II A B.

Gospodarze: pp. Tondera i dr. Regiec.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Dzieje starego zakonu z uwzględnieniem chronologii i geografii biblijnej.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów według wypisów jak w kl. I. Deklamacya jak w kl. I. Gramatyka. Elementarna nauka o zdaniu złożonem. Powtórzenie deklamacyi imion, odmiana słów. Nauka pisowni i interpunkcyi uzupełniona i rozszerzona. Ćwiczenia ortograficzne jak w kl. I. Wypracowania piśmienne: 3 na miesiąc, naprzemian dyktat, zadanie szkolne i domowe.

Język niemiecki. 6 godzin tygodniowo. Zdawanie sprawy z czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań, retrowersya; dłuższe rozmówki, memorowanie słówek, zwrotów i całych ustępów. Powtórzenie odmiany regularnej, poznanie najważniejszych wyjątków. Co tydzień wypracowanie piśmienne (z tych co miesiąc jedno domowe). Tematy jak w klasie I.

Geografia. 2 godziny tygodniowo. Szczegółowa geografia Azyi i Afryki jakoteż krajów południowo- i zachodnio-europejskich.

Historya. 2 godziny tygodniowo. Dzieje starożytne, głównie Greków i Rzymian, ze szczególnem uwzględnieniem materyału mitycznego i biograficznego.

Arytmetyka. 3 godziny tygodniowo. Mnożenie i dzielenie skrócone. Najważniejsze wiadomości z nauki o miarach, wagach i pieniądzach. Zamiana miar, wag i pieniędzy. Rozwiązywanie zagadnień prostych i złożonych za pomocą wnioskowania. Nauka o stosunkach, proporcyach i jej zastosowania, a mianowicie: reguła trzech, rachunek procentu prostego, dyskontu i terminu, rachunek podziału, spółki i rachunek mięszaniny.

Historya naturalna 3 godziny tygodniowo. Nauka poglądowa. W 1. półroczu mineralogia, a mianowicie spostrzeganie i opisywanie niewielkiej ilości gatunków minerałów bez szczególnego uwzględniania systematyki; przy sposobności należy zwracać uwagę na najzwyklejsze składy. W 2. półr. botanika, a mianowicie spostrzeganie i opisywanie pewnej ilości roślin nasiennych rozmaitych rodzin; powolne wprowadzanie pojęć o niektórych rodzinach według systemu naturalnego, nadto niektóre rośliny zarodnikowe.

Geometrya i rysunki geometryczne. 3 godziny tygodniowo. *a) Geometrya* (2 godz. tygodn). Na podstawie wiadomości zasadniczych, nabytych w kl. I. przy rysunku odręcznym, nauka o przystawaniu trójkątów i równoległoboków, dzielenie odcinków. Najprostsze twierdzenia o cięciwach i stycznych do koła, o kątach obwodowych i kątach środkowych. Nauka o wielokątach wpisanych i opisanych na kole. Stosunek dwu odcinków, proporcyalność czterech odcinków. Podziałki zmniejszone i zwiększone. Podobieństwo trójkątów. *b) rysunek geometryczny* (1 godz. tygodn.). Ćwiczenia w używaniu przyrządów rysunkowych w związku z przerobionym materyałem naukowym. Ornament geometryczny.

Rysunki odręczne. (4 godziny tygodniowo). Rysunek perspektywiczny z wolnej ręki według modeli z drutu i z drzewa. Rysowanie łatwych ornamentów płaskich w konturach.

KLASA III A B C.

(gospodarze: pp. Pieniążek, Bojarski i Mierka.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Żywot Pana Jezusa i dzieje apostolskie również z uwzględnieniem chronologii i geografii biblijnej.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów według wypisów. Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy, jak w kl. I. i II. Krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzy, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta. Deklamacya jak w kl. I. Gramatyka: Przysłówki, spójniki, przyimki. Składnia rządu. Prawidła pisowni Wypracowania piśmienne: 2 na miesiąc, naprzemian szkolne i domowe.

Język niemiecki. 5 godzin tygodniowo. Swobodniejsza reprodukcya czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych; uwzględnienie synonimów, (zwrotów, podobną myśl wyrażających); uczenie się na pamięć. Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o formach i składni rządu. Co miesiąc 3 zadania (2 szkolne, 1 domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye ustępów w szkole czytanych, streszczenia.

Język francuski. 4 godziny tygodniowo. Nauka czytania; memorowanie słówek, zwrotów i zdań; retrowersya i rozmówki. Najważniejsze prawidła odmian regularnych (rodzajnika, rzeczownika, przymiotnika, zaimka). Słowa posiłkowe; główne zasady konjugacyi regularnej; tworzenie najważniejszych czasów złożonych. W 1. półr. co tydzień krótki dyktat w ścisłym związku z wziętymi ustępami. W 2. półroczu co 4 tygodnie dwa dyktaty i jedno wypracowanie szkolne. Tematy do dyktatów jak w 1. półroczu; do zadań szkolnych: pisanie z pamięci memorowanych ustępów, retrowersye.

Geografia. 2 godziny tygodniowo. Szczegółowa geografia reszty państw europejskich (z wyjątkiem monarchii austryacko-węgierskiej) Ameryki i Australii.

Historya. 2 godziny tygodniowo. Przegląd dziejów średniowiecznych aż do odkrycia Ameryki z uwzględnieniem monarchii austryacko-węgierskiej i kraju rodzinnego.

Arytmetyka. 3 godziny tygodniowo. Rachunek ułamkami peryodycznemi i liczbami niezupełnemi w granicach żądanej dokładności. Pierwsze cztery działania na liczbach ogólnych o jednym lub więcej wyrazach. Podnoszenie liczb dziesiętnych do kwadratu i sześcianu. Wyciąganie pierwiastków kwadratowego i sześciennego z liczb dziesiętnych. Ćwiczenia w rachowaniu liczbami szczególnemi w celu powtórzenia materyału arytmetycznego z klas niższych, a to przeważnie na zagadnieniach z życia praktycznego. Rachunek procentu składanego z używaniem odpowiednich tablic.

Fizyka. 3 godziny tygodniowo. Ogólne własności ciał: Rozciągłość, nieprzenikliwość, podzielność, dziurkowatość, ciężkość. Szczególne własności ciał: Stan skupienia, spójność, przyczepność, sprężystość. Nauka o cieple: Zmiana objętości, termometry, przewodzenie ciepła, zmiana stanu skupienia, ciepło topliwości i ciepło lotności, najważniejsze wiadomości o cieple promienistem. Magnetyzm: Magnesy naturalne i sztuczne, wzajemne działanie magnesów na siebie, magnetyzowanie przez rozdział, pocieranie; magnetyzm ziemi, zboczenie i nachylenie magnetyczne, busola. Elektryczność: Elektryczność statyczna: stan elektryczny, elektryzowanie przez udzielanie i wpływ, elektroskop, przyrządy zgęszczające, elektrofor, maszyna elektryczna, elektryczność atmosferyczna. Galwanizm: Stosy z jednym płynem, działania termiczne prądu, wyjaśnienie elektrolizy, działania magnetyczne prądu, elektromagnesy, doświadczenia elementarne z indukcyi elektrodynamicznej i magnetoelektrycznej, elektryczność termiczna. Akustyka: Powstawanie głosu, zasady nauki o ruchu falowym, prędkość przewodzenia fal, odbijanie się fal, powstawanie tonów w ogóle, wysokość tonu, brzmiące struny, pręty, płyty i piszczałki, odbrzmiewanie, narząd głosowy i narząd słuchowy.

Geometrya i rysunki geometryczne. 2 godziny tygodniowo. *a) Geometrya* (1 godz. tygodn.). Obliczanie powierzchni figur prostolinijowych. Twierdzenie Pitagorasa. Przekształcanie figur prostolinijowych. Obwód i powierzchnia koła. Najprostsze własności elipsy i paraboli, tyczące się utwarzania tych krzywych i prowadzenia stycznych do nich. *b) Rysunek geometryczny* (1 godz. tygodn.). Dalsze ćwiczenia w rysowaniu ornamentów geometrycznych.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo. Rysunek perspektywiczny z wolnej ręki według modeli drewnianych, tudzież grup takich modeli. Rysowanie i malowanie ornamentów płaskich z okresu starożytności klasycznej i z wieków średnich. Ćwiczenia w rysowaniu z pamięci prostych kształtów bryłowych i ornamentalnych.

KLASA IV A B.

Gospodarze: pp. Jeziorski i Niebieszczański.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Wyjaśnienie ważniejszych obrzędów kościelnych z podaniem powodu i czasu ich wprowadzenia.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów jak w kl. III. Oprócz tego listy i inne zwyklejsze pisma praktyczne. Deklamacya jak w kl. I. Gramatyka: Składnia w obrębie czasownika. Systematyczna nauka w zdaniach złożonych i okresach. Powtórzenie całego materyału gramatycznego w ogólniejszych zarysach. Ćwiczenia piśmienne jak w kl. III.

Język niemiecki. 4 godziny tygodniowo. Reprodukcye. jak w kl. III.; uczenie się na pamięć. Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o zdaniu; uzupełnienie składni rządu. Co miesiąc 3 zadania (2 szkolne, 1 domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye, opowiadania, opisy, listy.

Język francuski. 3 godziny tygodniowo. Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosowanych pytań; retrowersye; dłuższe rozmówki; memorowanie słówek, zwrotów i całych ustępów. Powtórzenie i uzupełnienie odmian regularnych (przymiotnika, liczebnika, zaimka); nauka o przysłówku i przyimku; najzwyklejsze czasowniki nieregularne. Co 4 tygodnie jeden dyktat, jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy do wypracowań jak w kl. III., przy cokolwiek zwiększonych wymaganiach.

Geografia. 2 godziny tygodniowo. Szczegółowa geografia monarchii austryacko-węgierskiej i kraju rodzinnego.

Historya. 2 godziny tygodniowo. Dzieje nowożytne od odkrycia Ameryki z uwzględnieniem historyi monarchii austryacko-węgierskiej i kraju rodzinnego.

Arytmetyka. 5 godziny tygodniowo. *a) Arytmetyka ogólna.* Nauka o czterech pierwszych działaniach głównych, przeprowadzona na zasadach ścisłych. Prawa zasadnicze podzielności liczb. Teorya największej wspólnej miary i najmniejszej wspólnej wielokrotności, zastosowana do wielomianów. Nauka o ułamkach zwyczajnych. Zamiana ułamków zwyczajnych na dziesiętne i odwrotnie. Uzasadnienie dokładne rachunku ułamkami dziesiętnymi, a w szczególności skróconego mnożenia i dzielenia. Nauka o stosunkach i proporcyach z zastosowaniami. Nauka o równaniach stopnia pierwszego o jednej i więcej niewiadomych z zastosowaniem do rozwiązywania ważniejszych zagadnień praktycznych. b) *Planimetrya.* Pojęcia zasadnicze geometryi. Linia prosta (promień, odcinek), kąt, jego rodzaje i pomiar. Proste równoległe, koło, jego promień, cięciwa, średnica, sieczna, styczna, odcinek i wycinek. Trójkąt, wielokąt. Przystawanie figur płaskich i wynikające stąd własności tychże figur. Twierdzenia o kole, których dowodzenie polega na przystawaniu. Proporcyonalność odcinków. Podobieństwo figur prostolinijowych i wynikające stąd własności tychże figur. Twierdzenia o kole, których dowodzenie polega na podobieństwie.

Fizyka. 3 godziny tygodniowo. Mechanika: Ruch prostolinijowy, równoległobok prędkości, składanie i rozkładanie sił, spadanie, określenie siły jako iloczynu masy i przyśpieszenia, rozszerzenie nauki o ciężkości ciał, środek ciężkości, dźwignia, belka wagi, wahadło proste, ruch centralny, siła odśrodkowa, przeszkody ruchu. Okazanie praw równowagi na maszynach prostych. Okazanie praw zasadniczych hidrostatyki zapomocą przyrządów, zasada Archimedesa, ciężar właściwy, gęstość względna, areometr podziałkowy, ciśnienie reakcyjne. Doświadczenie Torrcicellego, barometry, prawo Mariotta, pompa pneumatyczna, prężność par, maszyna parowa. Optyka geometryczna: Przewodzenie światła w liniach prostych, cień, fotometry, prawo odbicia, odbicie na zwierciadłach, załamanie światła, rozszczepienie światła, soczewki, wykreślanie obrazów w soczewkach dwuwypukłych i dwuwklęsłych, ciemnia optyczna, oko, warunki widzenia wyraźnego, okulary, lupa, mikroskop, najprostsze lunety, widmo słoneczne, linie Fraunhofera.

Chemia. 2 godziny tygodniowo. W 1. półroczu: Wiadomości wstępne. Wodór. Chlorowce. Tlen i grupa siarkowców (siarka, selen i tellur); grupa azotowców (azot, fosfor, arsen antymon. W 2. półroczu: bor, węgiel i krzem, metale alkaliczne i metale ziem alkalicznych.

Geometrya i rysunki geometryczne. 3 godziny tygoniowo. *a) Geometrya.* (1 godz. tygodn.) Nauka o wzajemnem położeniu prostych i płaszczyzn w przestrzeni, o ile ona znajdzie zastosowanie w geometryi wykreślnej. Graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek

i kula. Obliczanie powierzchni i objętości tych brył. *b*) *Rysunek geometryczny* 1 (godz. tygodniowo). Konstrukcya elipsy i paraboli. Rysowanie z poglądu brył stereometrycznych w rzucie poziomym i pionowym.

Rysunki odręczne. 3 godziny tygodniowo. Rysunek perspektywiczny z wolnej ręki prostych naczyń i części architektonicznych. Rysowanie i malowanie ornamentów płaskich w stylu odrodzenia i w stylu wschodnim. Rysowanie ornamentów plastycznych według modeli gipsowych. Ćwiczenia w rysowaniu z pamięci brył i typowych kształtów ornamentalnych.

KLASA V A B.

Gospodarze: pp. dr. Tretiak i Grzębski.

Religia. 2 godziny tygodniowo. W 1. półroczu historyczny przegląd głównych źródeł katolickiej nauki wiary i moralności. W 2. półroczu dogmatyka katolicka.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów. Poznanie celniejszych a charakterystycznych ustępów z dzieł autorów klasycznych (greckich i rzymskich) na podstawie wzorowych przekładów. Uzupełnienie wiadomości o najważniejszych gatunkach poezyi i prozy, nabytych już w klasach poprzednich. Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej wieku XVI. Obowiązkowa lektura domowa. Deklamacya jak w kl. I. Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, naprzemian szkolne i domowe.

Język niemiecki. 4 godziny tygodniowo. Ćwiczenia w reprodukcyi szczegółowej lektury nowszych pisarzów, przeważnie prozaicznej. Memorowanie (deklamacya). Obowiązkowa lektura domowa. Uzupełnienie wiadomości gramatycznych (ze składni rządu, zdania i szyku). Co miesiąc 2 zadania (naprzemian domowe i szkolne). Tematy: streszczenia czytanych ustępów, opowiadania, opisy, przekłady z języka polskiego (na zadania szkolne).

Język francuski. 3 godziny tygodniowo. Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na stosowne pytania; dłuższe rozmówki; próby samodzielnej reprodukcyi czytanych ustępów; memorowanie zwrotów, zdań i całych ustępów. Uzupełnienie nauki o odmianach. Czasowniki nieregularne, niezupełne i nieosobowe; spójniki. Składnia rządu; składnia w obrębie czasownika (tryby i czasy). Co 4 tygodnie jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy jak w klasach poprzednich: krótkie swobodne opowiadania; przekłady z języka wykładowego na język francuski.

Geografia. 1 godzina tygodniowo. Najważniejsze wiadomości o płodach surowych, komunikacyi i przemyśle państw pozaeuropejskich na podstawie poznania tychże topicznego i fizyczno-geograficznego.

Historya. 3 godziny tygodniowo. Dzieje starożytne, a zwłaszcza Greków i Rzymian.

Matematyka. 5 godzin tygodniowo. *a*) *Arytmetyka ogólna.* Nauka o potęgach i pierwiastkach Liczby wymierne i niewymierne, rzeczywiste i urojone. Nauka o logarytmach. Układ i użycie tablic logarytmowych. Równania stopnia 2. i równania dwukwadratowe o jednej niewiadomej. Przykłady równań stopnia 2. o dwu niewiadomych. Równania wykładnicze. *b*) *Planimetrya.* Równość, przekształcanie, podział i powierzchnia figur prostolinijowych. Wielokąty foremne wpisane i opisane na kole. Pomiar koła. *c*) *Trygonometrya płaska.* Funkcye goniometryczne i najgłówniejsze związki między niemi. Układ i użycie tablic trygonometrycznych. Twierdzenia zasadnicze o rozwiązywaniu trójkątów płaskich. Rozwiązywanie trójkątów prostokątnych i ukośnokątnych. Zastosowanie do niektórych przypadków złożonych i do rozwiązywania zagadnień z cyklometryi i geodezyi.

Historya naturalna. 3 godziny tygodniowo. *Zoologia.* Najważniejsze wiadomości o budowie ciała ludzkiego i funkcyach jego organów. Kręgowce i ważniejsze gromady bezkręgowych z uwzględnieniem ich anatomii, morfologii i rozwoju, lecz z pominięciem wszystkiego, co wkracza w zakres systematycznych szczegółów.

Chemia. 2 godziny tygodniowo. W 1. półr.: Reszta metali; powtórzenie ważniejszych zasad teoretycznych. W 2. półr.: węglowodory nasycone (parafiny) i połączenia pochodne, z nich wywiedzione, jak: alkohole jednoatomowe, kwasy tłuszczowe i t. p. Węglowodany.

Geometrya wykreślna. 3 godziny tygodniowo. Powtórzenie twierdzeń najważniejszych o wzajemnem położeniu prostych i płaszczyzn w przestrzeni. Rozwiązywanie głównych zagadnień geometryi wykreślnej za pomocą rzutów prostokątnych, konstrukcya cieniów, rzucanych przez odcinki i figury płaskie przy oświetleniu równoległem, a mianowicie: rzuty punktów i prostych na dwie i trzy rzutnie; ślady prostych, proste równoległe, przecinające się i skośne, ślady płaszczyzn. wyznaczenie śladów płaszczyzny, której położenie jest określone. Cień rzucony przez odcinek prosty. Figury płaskie i ich cień. Punkt przecięcia się prostej i płaszczyzny. Kąt nachylenia płaszczyzny do rzutni. Obrót punktu. Długość rzeczywista odcinka. Kład płaszczyzny. Wielkość rzeczywista figur. Prosta prostopadła do płaszczyzny. Rozmaite zagadnienia.

Rysunki odręczne. 3 godziny tygodniowo. Wyjaśnienie budowy głowy i twarzy ludzkiej, oraz ćwiczenia w rysowaniu głów według tablic ściennych, wzorów podręcznych i medalionów. Powtórzenie i dalszy ciąg materyału naukowego klas poprzednich. Przy sposobności wyjaśnienie porządków w architekturze starożytnej.

KLASA VI.

Gospodarz: p. Jasiński.

Religa. 2 godziny tygodniowo. Etyka katolicka.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów. Poznanie celniejszych a charakterystycznych ustępów z autorów klasycznych (greckich i rzymskich) na podstawie wzorowych przekładów. Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej od początku XVII. wieku do roku 1822. Mickiewicz. Poznanie nowożytnych gatunków poezyi i prozy. — Ćwiczenia w wykładzie ustnym. Obowiązkowa lektura domowa. Deklamacya jak w kl. I. Wypracowania stylistyczne jak w kl. V.

Język niemiecki. Pogląd na rozwój dawniejszej literatury niemieckiej aż do Klopstocka; dokładniejsza, na lekturze celniejszych dzieł oparta, znajomość epoki klasycznej od Klopstocka do r. 1794, ze szczególnem uwzględnieniem Lessinga i Herdera. Podanie zasad poetyki i stylistyki. Deklamacya; obowiązkowa lektura domowa. Co miesiąc 2 zadania (naprzemian szkolne i domowe). Tematy: opisy, tok myśli czytanych ustępów, łatwiejsze rozprawki, przekłady z języka polskiego (na zadania szkolne).

Język francuski. 3 godziny tygodniowo. Dokończenie nauki gramatycznej; zwroty imiesłowowe, zdania przysłówkowe. Czytanie większych ustępów z prozy powieściowej i opisowej; wzory poezyi epickiej i lirycznej; krótkie szkice biograficzne tych autorów, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta; ćwiczenia ustne. Nauki udziela się w języku francuskim. Co 4 tygodnie jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy: swobodna reprodukcya przerabianych w szkole ustępów powieściowych; streszczanie ustępów większych; przerabianie poematów opisowych na prozę; listy; przekłady na język francuski w ścisłem zastosowaniu do pewnych prawideł składni, z zachowaniem zasady stopniowania, aż do przekładu dzieł oryginalnych.

Geografia. 1 godzina tygodniowo. Najważniejsze wiadomości o płodach surowych, komunikacyi i przemyśle państw europejskich (z wyjątkiem monarchii austryacko-węgierskiej) na podstawie poznania tychże topicznego i fizyczno-geograficznego.

Historya. 3 godziny tygodniowo. Dzieje średniowieczne i nowożytne, aż do pokoju westfalskiego ze szczególnem uwzględnieniem historyi austryacko-węgierskiej i kraju rodzinnego.

Matematyka. *a*) *Arytmetyka ogólna.* Ułamki ciągłe, ich wartości przybliżone. Równania nieoznaczone stopnia 1. i niektóre równania nieoznaczone stopnia 2. o dwu niewiado-

mych. Szeregi arytmetyczne. Postępy geometryczne. Zastosowanie do rachunku procentu składanego i rachunku rent. Nauka o połączeniach. Dwumian Newtona dla wykładników całkowitych i dodatnich. *b) Stereometrya.* Najważniejsze twierdzenia o wzajemnem położeniu prostych i płaszczyzn w przestrzeni. Zasadnicze własności naroży w ogólności, a w szczególności naroży trójściennych (naroża biegunowo odpowiednie). Przystawanie i symetrya. Graniastosłupy i ostrosłupy, ich własności ogólne i przystawanie. Obliczanie powierzchni i objętości graniastosłupów, ostrosłupów, ostrosłupów ściętych i pryzmatoidy. Bryły foremne, walec, stożek i kula. Obliczanie powierzchni i objętości walca prostego, stożka prostego, stożka ściętego i kuli. *c) Trygonometrya sferyczna.* Zasadnicze własności trójkąta sferycznego (trójkąt biegunowo odpowiedni). Wzory zasadnicze do rozwiązywania trójkątów sferycznych, prostokątnych i ukośnokątnych. Zastosowanie do rozwiązywania niektórych zagadnień prostych ze stereometryi, geografii matematycznej i astronomii.

Historya naturalna. 2 godziny tygodniowo. *Botanika.* Poznanie gromad świata roślinnego w ich naturalnym porządku z uwzględnieniem ich budowy anatomiczno-morfologicznej, jakoteż fizyologii roślin w ogólności. Następnie należy rozwinąć cechy najważniejszych gromad, opuszczając wszystko, co wchodzi w zakres szczegółów systematyki.

Fizyka. 3 godziny tygodniowo. Uzupełnienie wiadomości o własnościach ogólnych ciał, nabytych w klasach niższych, drobina, atom. Stany skupienia, spójność, sprężystość i wytrzymałość. *Mechanika:* Statyka punktu materyalnego i punktów stale połączonych, moment siły, środek ciężkości, para sił, stałość podparcia, tarcie. Dynamika punktu materyalnego, praca mechaniczna, energia kinetyczna, ruch drgający punktu materyalnego, ruch krzywolinijowy, siła odśrodkowa, rzut pocisków. Dynamika punktów stale połączonych, ruch środka ciężkości, określenie momentu bezwładności. Wahadło fizyczne. Maszyny proste. Objaśnienie zasady prac przygotowanych na dźwigni. Przegląd najważniejszych zjawisk, polegających na obrocie ziemi. Ściśliwość płynów, napięcie na powierzchni, rurki włoskowate. Ciśnienie hydrostatyczne, parcie płynów, równowaga ciał pływających. Areometr podziałkowy, prędkość wypływu. Ciśnienie powietrza, barometry. Prawo Mariotta i Gay-Lussaca. zjawiska które na nich polegają. Pomiar barometryczny wysokości. Utrata ciężaru ciał w powietrzu. *Nauka o ruchu falowym.* Fale podłużne i fale poprzeczne. Prawo Huyghensa, najogólniejsze twierdzenia o odbijaniu, załamywaniu się i interferencyi fal. *Akustyka:* Powstawanie głosu, wyznaczenie wysokości tonu, skala tonów, brzmiące struny, pręty, płyty i powietrze. Odbijanie się i interferencya fal głosowych, tony kombinacyjne, barwa tonu. Narząd głosowy i narząd słuchowy.

Chemia. (2 godziny tygodniowo). W 1. półr.: Połączenia organiczne nienasycone. Ciała aromatyczne, glukosydy i alkaloidy. W 2. półr.: Ciała białkowe. Zarys chemii fizyologicznej roślin i zwierząt.

Geometrya wykreślna. 3 godziny tygodniowo. Rzuty prostokątne graniastosłupów i ostrosłupów, przekroje płaskie tych brył i ich siatki. Cienie tych brył. Wykreślanie walców, stożków i powierzchni obrotowych rzędu drugiego. Płaszczyzny styczne do tych powierzchni i wzajemne ich przenikanie się. Wyznaczanie cieniów tych powierzchni i granicy ich cieniów własnych.

Rysunki odręczne. 3 godziny tygodniowo. Rysowanie głów według płaskorzeźb wypukłych, masek i biustów, a w danym razie według wzorów. Powtórzenie i ciąg dalszy materyału naukowego klas poprzednich. Przy sposobności wyjaśnienia kształtów architektury i ornamentyki średniowiecznej.

KLASA VII.

Gospodarz: p. B i d z i ń s k i.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Przegląd historyi kościelnej.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów. Poznanie celniejszych a charakterystycznych ustępów z autorów klasycznych (greckich i rzymskich) na podstawie wzo-

rowych przekładów. Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej wieku XIX w całości lub w dłuższych wyjątkach. — Ćwiczenia w wykładzie ustnym. Obowiązkowa lektura domowa. Deklamacya jak w kl. I. Ćwiczenia stylistyczne jak w kl. VI.

Język niemiecki. 4 godziny tygodniowo. Epoka klasyczna od r. 1794 do śmierci Goethego; pisarze austryaccy czasów nowszych. Pogląd na dzieje piśmiennictwa niemieckiego po śmierci Goethego. Deklamacya. Obowiązkowa lektura domowa. W 1. półroczu 5 wypracowań (2 szkolne, 3 domowe), w 2 półroczu 4 wypracowania (przeważnie szkolne). Tematy: charakterystyki, rozprawki, sprawozdania z lektury szkolnej lub domowej.

Język francuski. 3 godziny tygodniowo. Powtarzanie przy sposobności najważniejszych prawideł gramatycznych. Lektura dłuższych ustępów poetycznych (dramatów) i prozaicznych. Zarysy biograficzne tych autorów, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta. Uwzględnianie rozpraw z dziedziny nauk przyrodniczych i technicznych. Nauki udziela się w języka francuskim. Wypracowania piśmienne jak w kl. VI.

Geografia. 1 godzina tygodniowo. Wiadomości o płodach surowych, komunikacyi i przemyśle (w stosownie zwiększonym zakresie wymagań) tudzież o ustroju konstytucyjnym i administracyi monarchii austryacko-węgierskiej.

Historya. 3 godziny tygodniowo. Dzieje nowożytne od pokoju westfalskiego według tych samych zasad, co w klasie VI, uwzględniając przytem te zjawiska z dziejów cywilizacyi, które mają związek z rozwojem gospodarstwa społecznego, z podróżami i odkryciami.

Matematyka. *a*) *Arytmetyka ogólna.* Zasady nauki o prawdopodobieństwie, tablice śmiertelności. Niektóre zagadnienia z nauki o ubezpieczeniach na życie. Liczby zespolone, ich moduł i argument. *b*) *Geometrya analityczna na płaszczyźnie.* Zastosowanie algebry do geometryi. Układ dwuosiowy i układ biegunowy. Przerobienie spółrzędnych. Prosta, koło, parabola, elipsa, hiperbola. Nauka o tych liniach na podstawie zasadniczego określenia każdej z nich i z wyprowadzeniem tych własności głównych, które tyczą się ogniska, stycznej i normalnej, posługując się układem dwu osi prostokątnych. Kwadratura elipsy i paraboli. Równania biegunowe koła i przecięć stożkowych, przyjmując ognisko za biegun a oś główną za oś biegunową. *c*) Powtórzenie całego materyału naukowego w sposób praktyczny na przykładach odpowiednio dobranych. *Zadania.* W każdej klasie co cztery tygodnie zadanie szkolne; oprócz tego mniejsze ćwiczenia domowe, które należy zadawać z lekcyi na lekcyą. Jeżeli lekcya najbliższa przypada na dzień następny, należy tych ćwiczeń zaniechać w klasach niższych, a w klasach wyższych wtedy, gdy między dwie lekcye, po sobie następujące, nie przypada wolne od nauki południe.

Historya naturalna. 3 godziny tygodniowo. W 1. półr. *mineralogia.* Krótki zarys krystalografii; następnie nauka o najważniejszych minerałach ze względu na ich fizyczne, chemiczne i inne pouczające własności; ten dział należy traktować systematycznie, lecz z pominięciem wszelkich postaci rzadszych, którychby uczniowie na podstawie poglądu poznać nie mogli. W 2. półr. główne zasady *geologii.* Zwięzłe i krótkie przedstawienie przemian fizycznych i chemicznych z uwzględnieniem stosownych przykładów; najzwyklejsze skały i najważniejsze szczegóły o budowie gór, objaśnione o ile możności przykładami z bliskiego otoczenia. Krótki opis epok geologicznych; przy nauce o zwierzętach i roślinach przedhistorycznych należy często zwracać uwagę na odpowiednie typy dzisiejsze, a przy sposobności wskazywać na rodowe powinowactwo istot żyjących.

Fizyka. 4 godziny tygodniowo. *Magnetyzm:* Określenie magnetyzmu, bieguny magnetyczne, moment magnetyczny, pozioma składowa magnetyzmu ziemskiego, zmiany magnetyzmu ziemskiego. *Elektryczność:* Wzbudzenie stanu elektrycznego, prawo Coulomba, wpływ, przyrządy zgęszczające. Ogniwa stałe. Prawa elektrolizy, chemiczna jednostka natężenia prądu, prawo Ohma, jednostka oporu Siemensa. Proporcyonalność między działaniem chemicznem a magnetycznem. Busola stycznych. Teorya Ampera. Indukcya magnetoelektryczna i elektrodynamiczna, prawa zasadnicze dyamagnetyzmu. Elektryczność termiczna. Najgłówniejsze zastosowania techniczne elektryczności i magnetyzmu.

Optyka geometryczna: Przewodzenie światła w liniach prostych, fotometrya, odbijanie się światła w zwierciadłach płaskich i sferycznych. Sekstans. Załamywanie się światła w graniastosłupach i soczewkach, wykreślanie i obliczanie obrazów w soczewkach, rozszczepianie się światła, linie Fraunhofera, analiza spektralna, Oko, mikroskopy, lunety, teleskopy. *Optyka fizyczna:* Wyjaśnienie sposobów mierzenia prędkości światła. Związek między prędkością a załamywaniem się światła w dwu środkach według zasady Huyghensa. Prawa ogólne interferencyi światła. Graniastosłup interferencyjny. Polaryzacya światła przy odbiciu, podwójne załamywanie się światła, polaryzacya przy podwójnem załamywaniu się światła. Fluorescencya, fosforescencya, działanie chemiczne światła. *Nauka o cieple:* Termometr, spółczynnik rozszerzalności, termometr powietrzny, ilość ciepła, kalorya, ciepło właściwe. Zmiana stanu skupienia. Pary nasycone i pary przecieplone. Przewodzenie ciepła. Ciepło promieniste. Mechaniczny równoważnik ciepła. *Astronomia:* Ruch dzienny sfery wszechświata, azymut, wysokość, kąt godzinny i zboczenie. Ruch postępowy ziemi, wznoszenie proste, zboczenie długość i szerokość. Zjawiska, które tłómaczą zię równoczesnym ruchem obrotowym i postępowym ziemi. Precesya punktów równonocnych, kalendarz. Ciążenie powszechne ciał niebieskich. Ruch księżyca, planet i komet. Gwiazdy stałe, aberacya światła.

Geometrya wykreślna. 3 godziny tygodniowo. *Perspektywa linijowa.* Wykreślanie prostych za pomocą śladów i punktu zbiegu. Wykreślanie płaszczyzn za pomocę śladów i linii zbiegu. Punkty podziału. Wykreślanie brył stereometrycznych i przedmiotów technicznych. Powtórzenie najważniejszych partyi geometryi wykreślnej.

Rysunki odręczne. 3 godziny tygodniowo. Powtórzenie i ciąg dalszy materyału naukowego klas poprzednich, z uwzględnieniem zdolności uczniów. Ćwiczenia w szkicowaniu.

III. Wykaz książek szkolnych

Klasa	Religia	Język polski	Język niemiecki	Język francuski	Geografia
I.	Katechizm większy dla szkół ludowych ks. Morawskiego.	Gramatyka Małeckiego wyd. VIII. Wypisy polskie Próchnickiego i Wójcika tom I. wyd. I—II.	German-Petelenz: Ćwiczenia niemiekie dla kl. I. wyd I—III.	—	Benoni-Tatomir, wydanie IV i V.
II.	Dąbrowski: Historya biblijna starego zakonu, wydanie I i II.	Gramatyka Małeckiego wyd. VIII. Wypisy polskie na kl. II, wyd. VI.	German-Petelenz: Ćwiczenia niemieckie dla kl. II. wyd. I i II.	—	Baranowski i Dziedzicki: Geografia powszechna wyd. IV—VI.
III.	Dąbrowski: Historya biblijna nowego zakonu wydanie I i II.	Gramatyka Małeckiego wyd. VIII. Wypisy polskie Czubka i Zawilińskiego na klasę III.	Petelenz: Gramatyka. Wypisy German-Petelenz dla kl. III. wyd. I i II.		jak w kl. II.
IV	Jachimowski: Liturgika katolicka, wyd. I i II.	Gramatyka Małeckiego wydanie poprzednio używane. Wzory poezyi i prozy Fr. Próchnickiego	Petelenz: Gramatyka. Wypisy German-Petelenz dla klasy IV.		Benoni-Majerski: Geografia mon. austr.-węgierskiej, wyd. II.
V.	Wappler-Świsterski: Nauka wiary katolickiej	Wzory poezyi i prozy Fr. Próchnickiego	Petelenz u. Werner: Deutsche-Lesebuch für die V. Classe.		jak w kl. II.
VI.	Martin-Solecki: Etyka. Wyd. I i II.	Wypisy Tarnowskiego i Wójcika. Część I.	Petelenz u. Werner: Deutsches-Lesebuch für die VII Gymnasialcl.		jak w kl. II. wyd. IV i V.
VII.		Wypisy Tarnowskiego i Próchnickiego Część II.	Strzemcha: Gesch. der d. Nationalliterat. wyd. IV i V. Wyd. klassyków Graesera aprob. przez c. k. R. szk. kraj.		Hannak-Leniek: Historya i statystyka austr.-węgierskiej monarchii

w zakładzie używanych.

Historya	Matematyka	Historya naturalna	Fizyka	Chemia	Geometrya wykreślna
—	Zajączkowski: Początki arytmetyki, część I, wydanie III.	Nowicki: Zoologia, wyd. VI.	—	—	Mocnik Maryniak: Geometrya poglądowa, część I, wyd. VI.
Semkowicz: Opowiadania z dziejów powszechnych, część I.	jak w kl. I. wyd. II i III.	Łomnicki: Mineralogia, wydanie II i III. Rostafiński: Botanika szk. na kl. niższe, wyd. nowe.	—	—	jak w kl. I.
Welter-Sawczyński: Dzieje powszechne tom II, wyd V.	Zajączkowski: Początki arytmetyki i algebry, część II, wyd. II.	—	Solecki: Nauka fizyki, wydanie II.	—	Mocnik Maryniak: Geometrya poglądowa, część II, wyd. III i IV.
Welter-Sawczyński: Dzieje powszechne tom III, wyd. V.	Baraniecki: Algebra.	—	jak w kl. III.	Wykład chemii ogólnej E. Bandrowskiego.	jak w kl. III.
W. Zakrzewski: Historya starożytna.	Dziwiński: Algebra. Logarytmy Adama.	Petelenz: Zoologia dla wyższych klas szkół średnich.	—	jak w kl. IV.	Łazarski: Zasady geometryi wykreślnej.
Gindeli-Markiewicz: Dzieje średniowieczne wyd. I i II. Lewicki: Zarys dziejów Polski.	jak w kl. V.	Rostafiński: Botanika szkolna dla kl. wyższych.	Kawecki-Tomaszewski: Fizyka dla wyższych klas.	jak w kl. IV.	jak w kl. V.
Gindeli-Markiewicz: Dzieje nowożytne wyd. I i II. Lewicki jak w kl. VI.	jak w kl. V.	Łomnicki: Mineralogia i geologia, wyd. III.	jak w kl. VI.		jak w kl. V.

IV.

Tematy do wypracowań piśmiennych.

A. Zadania polskie.

KLASA V A i B.

1. Podróż końmi i podróż koleją żelazną (zestawienie).
2. O wpływie przyrody na życie starożytnych Egipcyan.
3. Charakterystyka Rymwida z poematu Mickiewicza „Grażyna".
4. Porównanie życia ludzkiego z biegiem rzeki.
5. Złe i dobre strony prawodawstwa Likurga.
6. Pożegnanie Hektora z Andromachą.
7. Początek sporu Sopliców z Horeszkami podług opowiadania Gerwazego.
8. Podać treść poematu Brodzińskiego „Wiesław" i określić rodzaj utworu.
9. Przyczyny wojny peloponezkiej.
10. Podać treść wiersza Szujskiego p. t. „Święta Kinga" i określić rodzaj utworu.
11. Koncert Jankiela z „Pana Tadeusza".
12. Tok myśli wiersza J. Kochanowskiego p. t. „Spokój ducha".
13. Znaczenie gór w dziejach narodów.
14. Charakterystyka Cześnika i Rejenta z komedyi Fredry p. t. „Zemsta".

Dr. J. Tretiak.

KLASA VI.

1. Siedziby i charakter szczepów lechickich.
2. Dobra książka najlepszym bywa towarzyszem.
3. Obraz życia szlachcica polskiego w XVI wieku, na podstawie czytanych ustępów z Reja.
4. „Służmy poczciwej sprawie, a jako kto umie
„Niech ku pożytku dobra wspólnego pomoże" (J. Kochanowski).
5. „W ustach jest utwór duszy, a drogie balsamy
Wietrzeją prędko, gdy je często otwieramy" (A. Mickiewicz).
6. Treść i znaczenie ustępu z „Worka Judaszów" : „O udanych pielgrzymach".
7. Wpływ Włoch na Niemcy w okresie dynastyi saskiej.
8. „Ze słabością łamać, uczmy się za młodu" (A. Mickiewicz).
9. Wjazd do Konstantynopola według „Przeważnej legacyej J. M. P. Koniuszego" Samuela ze Skrzypny Twardowskiego.
10. Bitwa z Kozakami według „Wojny chocimskiej" W. Potockiego.

11. „Przestroga młodemu“ według J. Krasickiego.
12. „Na wysokie wieże silniej gromy biją“ (Skarga).
13. Usiłowania Polski celem pozyskania wybrzeży Bałtyku.
14. „Chudy literat“; — treść satyry Naruszewicza.

Cz. Pieniążek.

KLASA VII.

1. Rozbiór jednej z ballad Adama Mickiewicza.
2. W liście do przyjaciela opisać przebieg swego życia w ostatnich czterech miesiącach (koniec roku szkolnego — wakacye — początek nowego roku szkolnego).
3. „Po tem wyższego męża możesz poznać w tłumie,
„Że on zawsze to tylko zwykł robić, co umie“ (A. Mickiewicz).
4. Mowa do współucznia na uroczystość czterowiekowej rocznicy odkrycia Ameryki.
5. Porównać stan Polski w wieku XVI ze stanem innych pierwszorzędnych mocarstw w Europie.
6. Treść i krótki rozbiór jednego z utworów Juliusza Słowackiego czytanych w domu.
7. O grzeczności (z nawiązaniem do ustępu o grzeczności z I księgi Pana Tadeusza).
8. Rozbiór jednej z komedyi Aleksandra Fredry.

Dr. H. Zathey.

B. Zadania niemieckie.

KLASA V A i B.

1. Die Könige Ägyptens.
2. Androklus und sein Löwe.
3. Das Flussgebiet des Euphrats.
4. Graf Adlerstamm auf der Hahnenjagd.
5. Aus dem Walde.
6. Die Katakomben der Ägypter.
7. Niemand ist vor dem Tode glücklich.
8. Hercules auf dem Scheidewege.
9. Die dorischen und jonischen Säulen.
10. Eine Übersetzung.
11. Cyrus am Hofe des Astyages.
12. Die Lüge.
13. Und die Treue, sie ist doch kein leerer Wahn, nach Schillers „Bürgschaft“.
14. Hektors Tod.
15. Das Gewitter.
16. Eine Übersetzung.

17. Frucht des Gebetes.
18. Vaters Heimkehr.
19. Der Kampf der Horatier und Curiatier.
20. Die Gründung Roms.

A. Jasiński.

KLASA VI.

1. Ein Spaziergang im Herbst.
2. Hermanns Mutter, charakterisiert nach den ersten 4 Gesängen von Goethes „Hermann und Dorothea".
3. Gasthaus zum goldenen Löwen.
4. Hüons Kampf mit dem Reisen Angulaffer.
5. Hermanns Vater, nach den ersten Gesängen von Goethes „Hermann und Dorothea".
6. Der Allerseelentag.
7. Wodurch lasst sich Amasis bestimmen, dem Polykrates die Freundschaft zu kündigen? — Nach Schillers: „Der Ring des Polykrates".
8. Wie wird Braun von Reineke empfangen?
9. Die Kraniche des Ibykus.
10. Eine Übersetzung.

A. Jasiński.

KLASA VII.

1. Die Vorfabel zu Goethes „Iphigenie auf Tauris".
2. Die Entstehung und Entwickelung des deutschen Volksepos.
3. Eine Übersetzung aus dem Polnischen.
4. „Von der Stirne heisz
   Rinnen muss der Schweisz,
   Soll das Werk den Meister loben;
   Doch der Segen kommt von oben."
5. Das Geschichtliche in „Wilhelm Tell".
6. Das Glück in Sage und Dichtung.
7. Eine Übersetzung aus dem Polnischen.

B. Mierka.

C. Egzamin dojrzałości.

Zadanie polskie: Historya sielanki w Polsce od XVI wieku do czasów najnowszych.

Zadanie polsko-niemieckie: Przełożyć na język niemiecki ustęp p. t. „Przekopanie międzymorza Suez" aż do słów: „W drugiej połowie XVIII wieku rozbierano w Europie pytanie..." — Wypisy niemieckie Hamerskiego na kl. IV szkół średnich, wyd. II, Lwów 1882. str. 204—205.

Zadanie niemiecko-polskie: Przełożyć na język polski ustęp: „Die Nahrung" aż do słów: „Man glaube aber nicht, dass man wirklich..." — Petelenz-Werner Deutsches Lesebuch für die VI Cl., Lemberg, 1892, str. 289—290.

Zadania matematyczne:

1) $\sqrt[3]{6x+2}+\sqrt[3]{6y-4}=4$

$$\sqrt{12x+12y-11}-\frac{15}{\sqrt{12x+12y-11}}=2$$

2) Wyrażenie $N=\sqrt[4]{1+\frac{\cos x}{4}}$ dla $x=60^0$ obliczyć na 5 miejsc dziesiętnych; a) za pomocą logarytmów,
b) za pomocą wzoru Newtona.

3) W jakiej szerokości geograficznej stopień równoleżnika wynosi 8·623 mili geograficznej, jeżeli promień ziemi równa się 858·474 mili geograficznej?

Zadania z geometryi wykreślnej:

1) Przez dwa dane punkty poprowadzić koło, którego płaszczyzna jest równoległa do danej prostej, i które dotyka się płaszczyzny bocznej rzutów.

2) Wykreślić cień danej prostej na powierzchni elipsoidy obrotowej spłaszczonej przy danym kierunku światła.

3) Wykreślić perspektywę ośmiościanu foremnego, którego jedna oś jest równoległa do tła a nachylona do płaszczyzny poziomej.

V.

Przedmioty nadobowiązkowe.

1. **Historya kraju rodzinnego** w 7 oddziałach po jednej godz. tygodn. Uczestniczyli w nauce tego przedmiotu wszyscy uczniowie klas III a, b i c, IV a i b, VI i VII. Książka: Dra Lewickiego Zarys historyi Polski. Remuneracya 350 złr.

2. **Język francuski** w 3 oddziałach po 2 godzin tygodniowo. Liczba uczniów w I oddziale 50; w II 45; w III 14; razem 109. Książka używana Gramatyka i Wypisy Świtkowskiego. Remuneracya 300 złr.

3. **Śpiew** w dwóch oddziałach po dwie godziny tygodniowo. Liczba uczniów 103. Remuneracya 200 złr.

4. **Gimnastyka** w 3 oddziałach po 2 godziny tygodniowo. Liczba uczniów: Oddział I (kl. I a b i II a b) 174; oddział II (III—VII) 165; razem 339. Remuneracya 250 złr. i 50 złr. za przyrządy i salę.

VI.

Zapiski statystyczne.

(Liczba dodana u góry oznacza prywatystów).

	W KLASIE														Razem
	I		II			III			IV		V		VI	VII	
	a.	b.	a.	b.	c.	a.	b.	c.	a.	b.	a.	b.			
1. Liczba uczniów.															
Z końcem roku szkolnego 1890/91	53	49^{1}	35	37^{1}	26^{1}	23	32	—	30	29^{1}	31	—	19^{1}	18^{1}	382^{9}
Z początkiem roku szkol. 1892/93	51^{1}	52	49^{1}	53^{1}	—	36^{1}	39	31^{1}	26	27	26	26	29	15^{1}	460^{6}
W ciągu roku wstąpiło.. . .	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	5
Ogółem więc przyjęto . . .	51^{1}	53	49^{1}	53^{1}	—	36^{1}	39	32^{1}	26	27	28	27	29	15^{1}	465^{6}
Między tymi przybyło nowych:															
a) z promocą z niższej klasy .	41^{1}	49	5	7	—	1	1	7	3	1	8	1	4	—	128^{1}
b) repetentów	—	-	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Z tutejszego zakładu przyjęto:															
a) z promocą z niższej klasy .	—	—	38^{1}	45^{1}	—	33^{1}	35	20^{1}	20	24	18	24	24	15^{1}	296^{5}
b) repetentów	10	4	4	1	—	2	3	4	3	2	2	2	1	—	38
W ciągu roku wystąpiło . .	9	12	6	5	—	9	1	5	4	7	6	3	6	2	75
Liczba ucz. z końc. r. szk. 1892/93	43	41	44	49		28	38	28	22	20	22	24	23	14	396
między tymi: a) publicznych .	42	41	43	48	—	27	38	27	22	20	12	24	23	13	390
b) prywatystów.	1	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	6
2. Miejsce urodzenia (kraj).															
W. Ks. Krakowskie	27	21	22^{1}	18	—	11	16	12	9	7	10	14	14	3	184^{1}
Galicya	11	11	9	13	—	10	16	13	9	12	7	7	4	6	138
Bukowina	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Morawy	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Czechy	—	—	1	—	—	—	—	0^{1}	—	—	—	—	—	—	1^{1}
Austrya Dolna	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Austrya Górna	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Szląsk	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Królestwo Polskie	2^{1}	6	2	3^{1}	—	2^{1}	3	1	3	1	4	2	5	1^{1}	35^{4}
Podole	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	4
Wołyń	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2
Ukraina	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4
Rosya	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Rumunia	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
W. Ks. Poznańskie	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	5
Szwajcarya	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Stany Zjedn. półn. Ameryki .	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Razem . .	42^{1}	41	43^{1}	48^{1}	—	27^{1}	38	37^{1}	22	20	22	24	23	13^{1}	390^{6}
3. Narodowość															
Polaków	41^{1}	40	42^{1}	47^{1}	—	26^{1}	37	25^{1}	22	20	21	24	—	23	380^{6}
Rusinów	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Czechów	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Niemców	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	4
Węgrów	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Francuzów	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Razem . .	42^{1}	41	43^{1}	48^{1}	—	27^{1}	38	27^{1}	22	20	22	24	23	13^{1}	390^{6}

	W KLASIE														Razem
	I		II			III			IV		V.		VI	VII	
	a.	b.	a.	b.	c.	a.	b.	c.	a.	b.	a.	b.			
4. Wyznanie.															
Obrządku rzymsko-katolick. .	33^{1}	34	40^{1}	44^{1}	—	23	32	21	18	17	17	21	22	12^{1}	334^{6}
„ grecko-katolickiego	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—		—	2
Ewang. wyzn. augsburskiego	1	—	—	—		—	2	—	1	—	1	—	—	—	5
Mojżeszowego	7	7	3	4	—	3	4	6	3	3	4	3	1	1	49
Razem	42^{1}	41	43	48^{1}	—	27^{1}	38	27^{1}	22	20	22	24	23	13^{1}	390^{6}
5. Wiek uczniów.															
11 lat mają	11^{1}	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26^{1}
12 „ „	10	13	2^{1}	9^{1}	—	—	—	—	—			—	—	—	34^{2}
13 „ „	11	7	11	12	—	2	9	4	—	—	—	—	—	—	56
14 „ „ . , ...	7	4	10	10	—	7	4	7^{1}	1	3	—	—	—	—	53^{1}
15 „ „	1	1	15	15	—	8	15	8	8	3	1	3	—	—	78
16 „ „	2	1	4	1	—	7	5	6	7	7	4	6	2	—	52
17 „ „	—	—	1	1	—	3^{1}	4	2	6	6	6	6	7	3	45^{1}
18 „ „	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	7	4	5	5^{1}	23^{1}
19 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	5	1	14
20 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	6
21 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
22 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	1	—	1
Razem .	42^{1}	41	43^{1}	48^{1}	—	27^{1}	38	27^{1}	22	20	22	24	23	13^{1}	390^{6}
6. Według miejsca zamieszkania rodziców.															
Miejscowych	31	25	32	34	—	21	24	18^{1}	16	14	14	10	15	8	262^{1}
Zamiejscowych	11^{1}	16	11^{1}	14^{1}	—	6^{1}	14	9	6	6	8	14	8	5^{1}	128^{5}
Razem .	42^{1}	41	43^{1}	48^{1}	—	27^{1}	38	27^{1}	22	20	22	24	23	13^{1}	390^{6}
7. Klasyfikacya.															
a) Z końcem r. szk. 1892/93.															
I stopień z odznaczeniem .	3	4	1	2	—	2	1	—	—	—	1	-	1	3	18
I stopień	31	28	31	27	—	11	22	15	9	12	11	14	12	7	230
Do egzaminu poprawczego po wakacyach przeznaczono .	8	6	3	10	—	8	1	3	5	5	7	3	3	2	64
II stopień	—	2	5	—	—	3	11	6	6	3	—	2	6	1	45
III stopień	—	1	2	7	—	3	3	3	2	—	2	1	1	—	25
Nie klasyfikowano	9	12	7	7	—	9	1	5	4	7	7	7	6	2	83
b) Dodatek do r. szk. 1891/92															
Pozwolono poprawić egzamin po wakacyach	6	9	5	6	2	3	9	—	4	2	10	—	7	3	66
Złożyło egzamin	5	9	5	6	2	3	9	—	4	2	9	—	7	3	64
Nie złożyło egzaminu . . .	1	—	—	—	—		—	—	—	—	1	—	—	—	2
Nie zgłosiło się	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zatem ostateczny wynik klasyfikacyi z r. szk. 1891/92															
I stopień z odznaczeniem .	5	6	4	2	—	—	—	—	2	2	1	—	3	—	25
I stopień	33	35^{2}	30	32	20^{1}	15^{1}	26	—	21	22	23	—	12	17^{1}	286^{6}
II stopień	11	6^{1}	—	2	6	7	6	—	7	4^{1}	5	—	4	1	59^{2}
III stopień	5	2	1	1	—	1	—	—	--	1	2	—	—	—	13
Nie klasyfikowano	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0^{1}	—	0^{1}
Razem . . .	54	49^{3}	35	37^{1}	26^{1}	23^{1}	32	—	30	29^{1}	31	—	19^{1}	18^{1}	3839

8. Opłata szkolna wynosiła:

a) za pierwsze półrocze 1892/3 . . . . 4120 złr.
b) za drugie półrocze . . . . 3640 „
Razem . . . . . 7760 złr.

9. Wykaz uczniów pobierających stypendya:

L.	Imię i nazwisko ucznia	Klasa	Nazwa fundacyi	Kwota w złr.	Kwota w ct.
1	Schrott Tadeusz	I a.	Kaspra Zubowskiego	150	—
2	Kwiatkowski Ludwik	I b.	dto	150	—
3	Skibka Władysław	I b.	dto	150	—
4	Stypulski Walenty	II a.	Szczepana Humberta	120	—
5	Olas Julian	II b.	Dyzmy Chromego	150	—
6	Biliński Wacław	III a.	Franciszka Zawadzkiego	157	50
7	Jawecki Eugeniusz	III a.	Skarbowe	100	—
8	Tabeński Józef	III a.	Szczepana Humberta	120	—
9	Żurowski Jan	III a.	Andrzeja Żelchockiego	115	50
10	Dudek Henryk	III c.	Skarbowe	100	—
11	Makowski Romuald	III c.	Kaspra Zubowskiego	150	—
12	Hochstimm Abraham	V a.	Loewensteinowej	130	—
13	Nawrocki Maryan	V a.	Zygm. i Maryi Laskowskich	200	—
14	Kamiński Leon	V b.	Anny Ostrogskiej	105	—
15	Sądel Wojciech	V b.	Kaspra Zubowskiego	150	—
16	Zieliński Alojzy	VI	dto	150	—
17	Matakiewicz Maksymilian	VII	dto	150	—
	Ogólna kwota stypendyów wynosiła zatem . . .			2348	—

VII.

Pomoc koleżeńska.

Dochód.

1. Zostało z roku szkolnego 1891/92		91 złr.	73 ct.
2. Dobrowolne miesięczne datki uczniów		113 „	37 „
	Razem .	205 złr.	10 ct.

Rozchód.

1. Na zakupno książek szkolnych		117 złr.	81 ct.
2. Uczniowie winni z bieżącego roku		29 „	— „
	Razem .	146 złr.	81 ct.
	Pozostaje . .	58 złr.	29 ct.

Biblioteka.

Pozostałych i nabytych książek szkolnych 600

Wszystkim łaskawym dawcom imieniem ubogiej młodzieży składa Zarząd Pomocy koleżeńskiej serdeczne podziękowanie.

Dr. H. Zathey, przewodniczący.

X. Dr. Józef Caputa, zawiadowca kasy.

Jan Bidziński, członek zarządu.

VIII.

ZBIORY NAUKOWE.

Biblioteka.

A. Biblioteka nauczycieli.

W dziale	było w r. 1891 dzieł	przyb.	razem jest
I. (Relig. i filoz.)	48	1	49
„ II. (Jęz. polski)	„ „ „ 264	„ 22	„ „ 286
„ III. (Jęz. niem.)	„ „ „ 68	„ 18	„ „ 86
„ IV. (Historya)	„ „ „ 149	„ 6	„ „ 155
„ V. (Geografia)	„ „ „ 179	„ 5	„ „ 184
„ VI. (Matematyka)	„ „ „ 116	„ 5	„ „ 121
„ VII. (Fiz. i chem.)	„ „ „ 85	„ 2	„ „ 87
„ VIII. (Hist. natur.)	„ „ „ 79	„ —	„ „ 79
„ IX. (Szt. i archit.)	„ „ „ 49	„ 3	„ „ 52
„ X. (Szkolnictwo)	„ „ „ 79	„ 3	„ „ 82
„ XI. (Podręczniki)	„ „ „ 175	„ 16	„ „ 191
„ XII. (Słowniki)	„ „ „ 21	„ —	„ „ 21
„ XIII. (Prawo)	„ „ „ 2	„ —	„ „ 2
„ XIV. (Filologia klas.)	„ „ „ 3	„ 3	„ „ 6
(3899 tomów)	1314	„ 84	„ 1404

Programów szkolnych posiada biblioteka 2506.

Zakład prenumeruje następujące czasopisma:

1. Muzeum.
2. Bibliotekę warszawską.
3. Kwartalnik historyczny.
4. Przegląd polski.
5. Przewodnik bibliograficzny.
6. Wisłę.
7. Przewodnik naukowy i literacki (dar Dyrekcyi).
8. Misye katolickie (dar Redakcyi).
9. Veordnungsblatt des k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht.
10. Zeitschrift für das Realschulwesen.
11. Zeitschrift für den deutschen Unterricht.
12. Deutsche Rundschau.
13. Mittheilungen der k. k. geographischen Gesellschaft.
14. Archäologisch-epigraphische Mittheilungen (dar Wys. c. k. Min. Oświaty).
15. Kunst für Alle.
16. Literarisches Centralblatt.
17: Rethwisch: Jahresberichte über das höhere Schulwesen.

B. Biblioteka dla młodzieży:

Dzieł polskich było w roku 1892	505, przybyło	25, jest obecnie	530
„ niemieck. „ „ „	564 „	17 „ „	591
„ francusk. „ „ „	10 „	— „ „	10

Ogółem było w roku 1892 1079, przybyło 42, jest obecnie 1131.

Biblioteka otrzymała w darze:

a) Od Wys. c. k. Minist. Wyznań i Oświaty: „Rudolphus Agricola Junior“ von Dr. Gustav Rauch.

b) Od Wys. Akademii Umiejętności w Krakowie: 20 tomów swoich wydawnictw.

c) Od Wys. c. k. Rady szkolnej krajowej: „Sprawozdanie o stanie szkół średnich galicyjskich“ z r. 1891, i „Plany naukowe szkół pospolitych“ wraz z instrukcyą 10 egz.

d) Od W. p. prof. Kąsinowskiego: H. Conscience, „Talizman“, powieść flamandzka.

e) Od ucznia VII klasy M. Matakiewicza: Grillparzer, „König Ottokars Glück und Ende“. — Schillers „Balladen“.

f) Od ucznia IV a klasy J. Krzyżanowskiego: Carl Aboni, „Geschichte des deutsch-französischen Krieges“.

g) Od ucznia III c klasy A. Jurzykowskiego: X. Wojciech Michna, „Pogląd na dzieje Słowian“.

h) Od ucznia II a klasy Harasiewicza: „Wędrówka po niebie i ziemi“. — „Wjazd Najjaśniejszego Franciszka Józefa I do Krakowa w r. 1851“.

Wypożyczano książki z biblioteki dla młodzieży dwa razy w tygodniu.

KLASA	Wypożyczono			Razem
	uczniom	dzieł polskich	dzieł niemiec.	
I a.	27	236	36	272
I b.	32	361	83	444
II a.	24	266	95	361
II b.	27	180	22	202
III a.	22	174	79	253
III b.	13	136	48	184
III c.	19	202	153	355
IV a.	12	85	94	179
IV b.	20	232	55	287
V a i b	14	107	23	123
VI	15	79	44	123
VII	9	45	21	66
Razem	234	2103	753	2856

— *Br. Mierka*,
zawiadowca biblioteki.

Zbiór geograficzno-historyczny.

W roku szkolnym 1890/91 posiadał zakład:

1. Globów i przyrządów 2
2. Map 94
3. Atlasów 5
4. Obrazów historycznych Józefa Hofmanna 5
4. „ „ Langla 40

A. Szarłowski,
zawiadowca zbiorów geog. histor.

Gabinet historyi naturalnej.

Stan gabinetu.

A. Okazy.

Zwierząt kręgowych 153
„ członkonogich 2320
Mięczaków 869
Robaków, promieniaków i pierwoszczaków 125
Roślin zasuszonych 890
Minerałów, skał i skamielin 743

B) Preparata, szkielety, modele, tablice, atlasy, narzędzia.

Preparatów mikroskopowych 53
Szkieletów 11
Modeli anatomicznych 19
„ szklannych przedstawiających jamochłony 10
„ kwiatów z masy papierowej 40
„ krystalograficznych z drzewa 114
„ drogich kamieni 54
Tablic botanicznych kolorowanych 21
Atlas botaniczny Szuberta 1
Atlas zoologiczny Lűbena 1
Tablic zoologicznych Schreibera 15
Mikroskop Zeisa 1
Gablotek ściennych 10
Tablic Nitscha i Leuckarta 28
Modeli grzybów 170
„ krystalograficznych ze szkła sztuk 19

C) W roku szkolnym 1892/3 przybyło:

Rozwój zębów, — Głowa z mięśniami, naczyniami i nerwem, — Szczypczyki turmalinowe.

Cz. Tomaszewicz,
zawiadowca gabin. hist. nat.

Gabinet fizykalny.

Liczył przyrządów	288

Fr. Jziorski,
zawiadowca gabin. fizykalnego.

Gabinet chemii.

Posiada:	Przyrządów	89
	Naczyń przeróżnych	560
	Minerałów	54
	Przetworów chemicznych	151

Karol Kunz,
zawiadowca gabin. chemicznego.

Gabinet rysunków geometrycznych.

Modeli drutowych	18
„ drewnianych brył geometrycznych	28
Przyrządów mierniczych	58
Przyborów rysunkowych	10
Modeli do nauki geom. wykreślnej drutowych i drewnianych razem	25

E. Grzębski,
zawiadowca gabin. rys. geometr.

Gabinet rysunków odręcznych.

Wzorów do rysunku jest razem sztuk	2467
Gipsów	144
Modeli drewnianych	22
Szkoła akwarelli Ciceri	1
Szkiców berlińskich zeszytów	3
Model drutowy głowy ludzkiej	1
Przyrząd do doświadczań w perspektywie	1

L. Dembowski,
zawiadowca gabin. rys. odr.

IX.

Egzamin dojrzałości.

a) We wrześniu 1892.

W tym terminie zgłosiło się do egzaminu 9 publicznych abituryentów tutejszego zakładu i 3 externistów.

Siedmiu publicznych abituryentów i wszyscy externiści zdawali cały egzamin dojrzałości, reszta egzamin poprawczy z jednego przedmiotu.

Z tutejszych otrzymali świadectwo dojrzałości:

1. Filipkiewicz Roman Józef (dw. im.),
2. Kałuża Józef,
3. Müller Józef Roch (dw. im.),
4. Nowicki Tadeusz,
5. Steczkowski Stanisław Tomasz Józef (tr. im.),

Pierwsi czterej zdawali cały egzamin, ostatni zdawał egzamin poprawczy z jednego przedmiotu.

Świadectwo dojrzałości otrzymał jeszcze jeden externista (Jarosz Rudolf).

Jeden publiczny abituryent odstąpił od ustnego egzaminu.

Resztę abituryentów reprobowano na rok.

b) W terminie letnim 1893.

Zgłosiło się do egzaminu uczniów zwyczajnych	10
„ „ „ „ „ prywatnych	1
„ „ „ „ externistów	4
Razem	15

Z tych uznano za dojrzałych z odznaczeniem	3	
„ „ „ dojrzałych	7	(1 prywatysta, 1 externista)
Pozwolono poprawić egzamin z jednego przedm.	1	
Reprobowano bez terminu	2	(externistów)
Do ustnego egzaminu dojrzałości z powodu słabości odstąpił 1 publ. i 1 externista t. j. razem	2	
Razem	15	

Wykaz abituryentów, którym przyznano świadectwo dojrzałości.

L. p.	Imię i nazwisko abituryenta.	Kraj i miejsce urodzenia	Rok urodzenia	Religia	Narodowość	Uczęszczał do szkoły		Wynik egzaminu
						W innym zakładzie lat	tutaj lat	
1	Benda Władysław Teodor (dw. im.)	Wielkie Księstwo Poznańskie Poznań	1873	rzym. kat.	polska	—	4	dojrzały
2	Dembowski Leon Teobald (dw. im.)	Wielkie Księstwo Krakowskie Kraków	1876	„	„	4	3	„
3	Klobasa — Zrencki Karol	Stany Zjedn. w półn. Ameryce Waszyngton	1876	„	„	2	4	dojrzały z odznaczeniem
4	Matakiewicz Maksymilian August Antoni (tr. im.)	Galicya Niepołomice	1875	„	„	—	7	„
5	Michalski Kazimierz Antoni (dw. im.)	Wielkie Księstwo Krakowskie Kraków	1875	„	„	—	7	dojrzały
6	Hr. Plater — Zyberk Stanisław Witold (dw. im.)	Królestwo Polskie Passy	1875	„	„	1½	4	„
7	Rykała Karol	Galicya Wrzosowice	1872	„	„	—	7	„
8	Stolfa Władysław Ferdynand (dw. im.)	Galicya Kałusz	1875	„	„	2	5	„
9	Zagórny — Marynowski Ludwik Stanisław (dw. im.)	Galicya Borek - Fałęcki	1875	„	„	—	7	dojrzały z odznaczeniem
10	Zaremba Władysław Rudolf (dw. im.)	Królestwo Polskie Kaczew	1874	„	„	—	2	dojrzały

X.

KRONIKA ZAKŁADU.

Rok 1893.

I.

1. Zastępca nauczyciela w tutejszym zakładzie **Robert Klemensiewicz** otrzymał posadę prowizorycznego nauczyciela w c. k. gimnazyum IV we Lwowie (reskr. Wys. c. k. Ministeryum Wyzn. i Ośw. z dnia 24 czerwca 1892 l. 13007).

2. Kandydat stanu nauczycielskiego **dr. Bolesław Buszczyński** został zamianowany zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie (rozp. Wys. c. k. Rady szk. kraj. z dnia 12 listopada 1892 l. 14244), ale z powodu choroby wystąpił ze służby dnia 12 stycznia 1893.

3. Spowiednik przy kościele N. P. Maryi w Krakowie **ks. dr. Józef Caputa** został zamianowany zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie (rozp. Wys. c. k. Rady szk. kraj. z dnia 17 grudnia 1892 l. 26695).

4. **Ks. Jan Krupiński** otrzymawszy probostwo w Niegowici zrezygnował z posady profesora w tutejszym zakładzie 1 listopada 1892.

5. Prof. **dr. Józef Tretiak** otrzymał zmniejszenie liczby godzin (do 9ciu godzin tygodniowo) na przeciąg II półrocza 1892/3 (reskr. Wys. Min. W. i O. z dnia 23 stycznia 1893 l. 1063; rozp. Wys. c. k. Rady szk. kraj. z dnia 2 lutego 1893 l. 2106).

6. Kandydat stanu nauczycielskiego **Józef Szczepański** został zamianowany zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie (rozp. Wys. c. k. Rady szkol. kraj. z dnia 1 lutego 1893 l. 1982).

7. Kandydat stanu nauczycielskiego **dr. Stanisław Maryan Kępiński** został zamianowany bezpłatnym aplikantem w tutejszym zakładzie (rozp. Wys. c. k. Rady szk. kraj. z dnia 7 marca 1893 l. 4307).

II.

Dni Imienin Najjaśniejszych Państwa 4 października i 19 listopada obchodziła szkoła uroczystemi nabożeństwami, po których odśpiewano hymn ludu.

Dnia 5 maja odbyło się nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. Najj. Cesarzowej Maryi Anny, a dnia 27 czerwca takież nabożeństwo za duszę ś. p. Najj. Cesarza Ferdynanda I.

Dnia 26, 27 i 28 czerwca 1893 odbyła się wystawa rysunków uczniów tutejszej szkoły.

III.

Rok szkolny rozpoczął się uroczystem nabożeństwem dnia 3 września.

Egzamin wstępny do klasy I odbył się 1 lipca i 1 września 1892 i w tych samych terminach odbędzie się i w roku bieżącym.

Egzamin dojrzałości poprawczy i uzupełniający odbył się dnia 26 i 27 września pod przewodnictwem JW. Inspektora szkół średnich **Jana Frankego.**

Piśmienny egzamin dojrzałości trwał od 15 do 19 maja, ustny zaś odbył się w dniach 7, 8 i 9 czerwca pod przewodnictwem JW. Inspektora szkół średnich **Jana Frankego.**

Dnia 17 grudnia odbył się staraniem uczniów VII klasy wieczorek ku uczczeniu nieśmiertelnej pamięci **Adama Mickiewicza**, na którym przemówił do młodzieży dyrektor **dr. Hugo Zathey.**

Młodzież przystępowała trzy razy w ciągu roku do ŚŚ. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Dnia 19 lutego 1892, jako w dzień jubileuszu Ojca św., odbyła się, obok nabożeństwa i egzorty uroczystość szkolna w przystrojonej świątecznie sali, w której wzięło udział grono nauczycielskie i młodzież szkolna.

Dyr. **dr. Hugo Zathey** uczestniczył w konferencyach dyrektorów, odbytych we Lwowie dnia 27, 28 i 29 marca 1893, na mocy reskryptu Wys. c. k. Min. W. i O. z dnia 25 grudnia 1892 l. 28277 — i w kongresie filologów w Wiedniu od 24 do 27 maja.

Zakończenie roku szkolnego i rozdanie świadectw nastąpi 30 czerwca.

IV.

JW. Inspektor **Jan Franke** odwiedzał zakład kilkakrotnie, szczegółowo zaś hospitował go w dniach od 7 do 14 lutego.

V.

Zarządzenia w sprawie rozwoju sił fizycznych młodzieży były takie same jak w ubiegłym roku.

XI.

Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych z r. szk. 1892/93.

1. Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła w poczet książek szkolnych następujące dzieła:

a) Kawecki-Tomaszewski: Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Kraków 1892 (rozp. dnia 19 sierpnia 1892 l. 17750).

b) Dr. Fr. Tomaszewski: Chemia dla wyższych klas gimnazyalnych (rozp. dnia 19 sierpnia 1892 l. 17750).

c) B. Baranowski i L. Dziedzicki: Geografia powszechna, Lwów 1891. (rozp. dnia 19 sierpnia 1892 l. 18001).

d) K. Benoni i St. Majerski: Geografia austr. węg. monarchii, Lwów 1892, (rozp. dnia 19 sierpnia 1892 l. 18001 i rozp. dnia 27 września 1892 l. 19000).

e) Petelenz i Werner: Deutsches Lesebuch, Lwów 1892, (rozp. dnia 18 sierpnia 1892 l. 16891).

f) L. German i K. Petelenz: Ćwiczenia niemieckie dla klasy trzeciej. Wydanie drugie. Lwów 1892, (rozp. dnia 24 sierpnia 1892 l. 14161).

g) Wypisy polskie dla klas niższych c. k. szkół gimnazyalnych i realnych Tom wtóry. Wydanie szóste. We Lwowie 1892, (rozp. Wys. c. k. Rady szkol. kraj. z dnia 13 października 1892 l. 21442).

h) Maryan A. Baraniecki: Podręcznik algebry dla uczniów klas wyższych gimnazyów i szkół realnych w Galicyi. W Krakowie 1893. (rozp. Wys. c. k. Rady szk. kraj. z dnia 19 stycznia 1893 l. 27486).

i) Ałeksij Torońskij: Chrystjańsko-katołycka Dogmatyka fundamentalna i Apologetyka dla uczennyków wyższych klas gimnazyalnych, (rozp. Wys. c. k. Rady szk. kraj. z dnia 6 kwietnia 1893 l. 5401).

2. J. E. Pan Min. W. i O. reskryptem z dnia 10 maja 1893 l. 3586 wydał nowy plan nauki dla galicyjskich szkół realnych, o czem zawiadamia Prez. Wys. c. k. Radę szk. kraj. rozp. z dnia 31 maja 1893 l. 283.

3. Wys. Rada szk. kraj. porucza dyrektorowi drowi H. Zatheyowi ułożenie antologii celniejszych utworów literatury greckiej i rzymskiej w polskim przekładzie dla szkół realnych (rozp. z 18 marca 1893 l. 5618).

XII.

KLASYFIKACYA UCZNIÓW

w II półroczu 1893.

Stopień I otrzymali:

(celujących uczniów oznaczono grubszym drukiem).

KLASA I A.

Abrahamowicz Abraham.
Borger Wilhelm.
Dutkiewicz Leopold.
Ehrenpreis Arnold.
Florczyk Piotr.
Friedrich Henryk.
Halawa Józef.
Hoffmann Salomon.
Jachowicz Gustaw.
Kisielewski Tadeusz.
Kowalski Franciszek.
Kramarski Jan.
Kramarski Juliusz.
Kronenberg Kazimierz.
Linowski Adam.
Majka Tadeusz.
Malecek Jan.
Malinowski Edward.
Mazurski Emil.
Miaskowski Tadeusz.
Nalepa Jan.
Niemetz Karol.
Olejak Bogumił.
Pokorny Aleksander.
Prokopowicz Kazimierz.
Przybyszowski Kazimierz.
Schmidt Ozyasz.
Schrott Tadeusz.
Spytkowski Juliusz.
Szubert Leon.
Wakulski Antoni.
Wasilewski Kazimierz.
Zajączkowski Bolesław.
Żuławski Bohdan.

Procent dobrych 100%. Drugi stopień 0, trzeci 0, poprawek 8.

KLASA I B.

Bajer Józef.
Basiński Konrad.
Broniewski Tadeusz.
Czunko Adam.
Epstein Witold.
Glattmann Jan.
Glücksmann Sandel.
Karyłowski Tadeusz.
Kehlmann Edward.
Kozak Władysław.
Kuliński Mieczysław.
Kwiatkowski Ludwik.
Lauterbach Julian.
Matzke Zygmunt.
Müller Stanisław.
Nowakowski Władysław.
Pająk Jan.
Pelczarski Rafał.
Pieguszewski Ludwik.
Pieguszewski Stanisław.
Piekarczyk Mikołaj.
Pietrzak Bolesław.
Romanowski Zdzisław.
Schneider Salomon.
Skibka Władysław.
Skupieński Adam.
Skwarc Konstanty.
Suchecki Kazimierz.
Tiefenbrun Zygmunt.
Turczynowicz Roman.
Warywoda Władysław.
Węgleński Stefan.

Procent dobrych 95%. Drugi 2, trzeci 1, poprawek 6.

KLASA II A.

Bieńkowski Karol.
Borzęcki Edmund.
Czupka Wojciech.
Dąbrycz Stefan.
Fiałkowski Jan.
Grabowski Józef.
Gronner Henryk.
Hanausek Paweł.
Harasiewicz Leon.
Hilczer Władysław.
Kaliciński Władysław.
Legutko Wiktor.
Lipczyński Kazimierz.
Lipczyński Stanisław.
Mandel Józef.
Matecki Józef.
Mialovich Fryderyk.
Nowakowski Tadeusz.
Nykliński Michał.
Pisz Paweł.
Pluta Jan.
Przychocki Jerzy.
Raaba Michał.
Seweryn Józef.
Sielski Stanisław.
Solecki Zygmunt.
Stypulski Walenty.
Szarama Stanisław.
Szubert Awit.
Szymczykiewicz Stanisław.
Wink Tadeusz.

Procent dobrych 79%. Drugi stopień otrzymało 5, trzeci 2 poprawkę 3.

KLASA II B.

Bernstein Bernard.
Bitner Władysław.
Bobak Zygmunt.
Brandel Zygmunt.
Chwastowski Stanisław.
Drozd Agenor.
Drozd Hieronim.
Feldbaum Samson.
Fiderkiewicz Władysław.
Godek Tadeusz.
Hackbeil Franciszek.
Kraskowski Jan.
Kritzler Henryk.
Kwieciński Maryan.
Miedniak Władysław.
Nowak Stefan.
Olas Julian.
Popowczak Stanisław.
Popowczak Wojciech.
Pułczyński Franciszek.
Rausch Władysław.
Romanowski Józef.
Sadowski Anatol.
Szurek Szczepan.
Victorini Józef.
Wilczyński Józef.
Zieliński Kazimierz.
Żebrawski Włodzimierz.

Procent dobrych 84·5%. Drugi stopień 0, trzeci 7, poprawek 10.

KLASA III A.

Bąkowski Stefan.
Białek Zygmunt.
Biliński Wacław.
Jawecki Eugeniusz.
Kaczyński Jan.
Kielesiński Rudolf.
Molek Karol.
Nitsch Stanisław.
Nowakowski Edmund.
Weingrün Jozua.
Winiarski Zygmunt.
Żegocki Szczęsny.
Żurowski Jan.

Procent dobrych 77·7%. Drugi stopień otrzymało 3, trzeci 3, poprawkę 8.

KLASA III B.

Bogdański Jan.
Budziszewski Leon.
Chmurski Władysław.
Förster Józef.
Goldwasser Pinkus.
Haber Alfred.
Klein Franciszek.
Kleja Stanisław.
Kordas Konstanty.
Kowalski Władysław.
Langer Mieczysław.
Lewartowski Józef.
Machalski Józef.
Malczewski Stefan.
Martini Stanisław.
Palus Władysław.
Pruchnicki Jan.
Starnowski Stanisław.
Tiefenbrun Gustaw.
Wolf Józef.
Zamorski Władysław.
Zielenkiewicz Mieczysław.

Procent dobrych 63%. Drugi stopień 11, trzeci 3, poprawkę 1.

KLASA III C.

Amster Markus.
Dębski Wacław.
Dobrzański Zygmunt.
Dudek Henryk.
Feldmann Dawid.
Goldwasser Henryk.
Guschelbauer Marcin.
Hubert Henryk.
Jurzykowski Arnold.
Kleinblatt Leib.
Kozłowski Stanisław.
Kułakowski Stanisław.
Makowski Romuald.
Miedniak Kazimierz.
Strycharski Włodzimierz.

Procent dobrych 66·6%. Drugi stopień 6, trzeci 3, popr. 3.

KLASA IV A.

Bedrnik Franciszek.
Deiches Gustaw.
Dziewolski Romuald.
Fischer Samuel.
Kostka Jan.
Krzyżanowski Jan.
Lustgarten Alfred.
Seifert Mieczysław.
Sollinger Karol.

Procent dobrych 63·6%. Drugi stopień otrzymało 6, trzeci 2, popr. 5.

KLASA IV B.

Brozyna Stanisław.
Höhne Wiktor.
Jaśkiewicz Józef.
Kearney Henryk.
Kostecki Edward.
Kubiczek Aleksander.
Kukuk Nathan.
Menschek Józef.
Pociecha Adam.
Tygan Albin.
Walter Maryan.
Żuławski Józef.

Procent dobrych 85%. Drugi stopień otrzymało 3, trzeci 0, poprawkę 5.

KLASA V A.

Dembowski Feliks.
Gepperl Wilhelm.
Hausner Leopold.
Hochstim Abraham.
Kownacki Jan.
Kühnel Wacław.
Nawrocki Maryan.
Parvi Wincenty.
Salb Norbert
Schramm Władysław.
Wężyk Franciszek.
Wojtasiewicz Antoni.

Procent dobrych 90·5%. Drugi stopień otrzymał 1, trzeci 2, popr. 7.

KLASA V B.

Bobowski Józef.
Bojarski Stanisław.
Drobniak Feliks.
Guziakiewicz Franciszek.
Kahane Izaak.
Kottek Adam.
Kwak Leonard.
Preiss Ignacy.
Reich Mojżesz.
Ryszkowski Władysław.
Sądel Wojciech.
Turski Karol.
Weissberg Samson.
Wysocki Jacek.

Procent dobrych 85%. Drugi stopień otrzymało 2, trzeci 1, poprawkę 3.

KLASA VI.

Bedrnik Jan.
Dłuski Kazimierz.
Furdzik Edward.
Janowski Bronisław.
Kotkowski Bolesław.
Krobicki Stanisław.
Kwiatkowski Jan.
Nowak Jan.
Nunberg Wilhelm.
Rosthal Benjamin.
Russer Edward.
Ulrych Józef.
Wężyk Feliks.

Procent dobrych 69·5%. Drugi stopień otrzymało 6, trzeci 1, poprawkę 3.

KLASA VII.

Dembowski Leon.
Groch Leon.
Klobassa-Zrencki Karol.
Matakiewicz Maksymilian.
Merz Oskar.
Michalski Kazimierz.
Rykała Karol.
Stolfa Władysław.
Zagórny-Marynowski Ludwik.
Zaremba Władysław.
Plater-Zyberk Stanisław (pryw.).

Procent dobrych 92·8% Drugi stopień otrzymał 1, trzeci 0, poprawkę 2.

XIII.

OGŁOSZENIE.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1893/4 odbywać się będą w dniach 29, 30 i 31 sierpnia od godziny 9—11 rano i od 4—5 popołudniu. Późniejsze zgłoszenia tylko w razie **ważnych** powodów i to tylko na mocy zezwolenia Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej uwzględnione być mogą.

Uczniowie nowo wstępujący mają się zgłaszać do zapisu w towarzystwie rodziców lub opiekunów i przedłożyć świadectwo szkolne tego zakładu, w którym dotychczas byli, tudzież metrykę. Taksa wstępna 2 złr. 10 ct. Datek 1 złr. na zbiory naukowe składają wszyscy nowo wstępujący i dawni uczniowie.

Egzamina wstępne do I klasy odbywać się będą w dwóch terminach 1 lipca i 1 września. Zgłosić się potrzeba najpóźniej 30 czerwca względnie 31 sierpnia.

Wybór jednego z tych dwóch terminów pozostawia się rodzicom uczniów. Powtórzenie wstępnego egzaminu ani w tym, ani w innym zakładzie nie jest dozwolone, gdyż wynik pierwszego egzaminu rozstrzyga stanowczo o przyjęciu lub nieprzyjęciu. Powtórzenie takiego egzaminu w innym zakładzie będzie w każdym razie nieważne.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do I klasy.

(Rozp. Wys. Rady szk. kr. z dn. 16 maja 1887 l. 2764).

a) Z religii: Wiadomości, których uczeń nabyć powinien w szkołach czteroklasowych.

b) Z języka polskiego: Czytanie płynne i wyraźne, objaśnienie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami; znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedyńczego, rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni, zgody i rządu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom, z uwzględnieniem głównych zasad interpunkcyi.

c) Z języka niemieckiego: Czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników, zaimków osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych); odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej; odmiana najzwyklejszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem podano uczniom w języku polskim.

d) Z rachunków: Pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.

Do sali, gdzie odbywa się egzamin, nie mają wstępu obce osoby.

Egzamin wstępny do klas od II — VII, tudzież egzamina poprawcze odbywać się będą w dniach 30 i 31 sierpnia.

Warunki przejścia uczniów z gimnazyum do szkoły realnej.

(Rozp. Wys. Rady szk. kr. z d. 16. maja 1888 l. 2764.)

A) Uczeń gimnazyalny, ubiegający się o przyjęcie do II, III, IV lub V kl. realnej, może być uwolniony od egzaminu wstępnego: 1. z religii, 2. z języka polskiego, 3. niemieckiego, 4. z historyi powszechnej, 5. historyi naturalnej i 6. fizyki, jeżeli w świadectwie gimnazyalnem za ostatnie półrocze, poprzedzające bezpośrednio odnośną klasę realną, oprócz ogólnego stopnia dobrego (t. j. celującego albo pierwszego), otrzymał z wymaganego dla tej klasy przedmiotu i odnośnego materyału nauki cenzury przynajmniej «dostateczne» bez osłabiającego dodatku. Z reszty przedmiotów t. j. 1. matematyki, 2. chemii, 3. geografii i 4. rysunków, należy egzamin wstępny odbywać z wszelką ścisłością, by w interesie szkół realnych nie dopuszczać do tych zakładów uczniów nieudolnych.

B) Co do uczniów, którzy z gimnazyum tylko wskutek niedostatecznych cenzur z języków klasycznych otrzymali ogólny stopień drugi, zastrzega sobie Rada szkolna krajowa według okoliczności rozstrzygać w poszczególnych wypadkach, czy takiego ucznia przypuścić do egzaminu wstępnego do następnej klasy realnej, przyznając mu zresztą wskazane powyżej ulgi.

Rok szkolny rozpocznie się dnia 3. września uroczystem nabożeństwem o godzinie 8 rano.

Opłata szkolna wynosi 20 złr. za jedno półrocze, w markach szkolnych, które są do nabycia w c. k. Urzędzie podatkowym, i powinna być złożoną w przeciągu pierwszych sześciu tygodni.

Uczniowie, którzy po upływie sześciu tygodni opłaty szkolnej nie uiszczą, tracą prawo uczęszczania do Zakładu.

Ubodzy uczniowie mający dobrą klasę, dobre obyczaje i dobrą pilność uzyskają uwolnienie od opłaty szkolnej, jeśli wniosą do 15. września podanie do Wys. c. k. Rady szkolnej krajowej na ręce Dyrekcyi. Do podania należy dołączyć ostatnie świadectwo szkolne i świadectwo ubóstwa.

Wszyscy uczniowie obowiązani są zaraz z początkiem roku zaopatrzyć się w **przepisane książki i przybory szkolne**, a to pod groźbą natychmiastowego usunięcia z klasy.

Co do przedmiotów nadobowiązkowych, kto się na nie zapisze, nie może przerwać nauki bez zezwolenia Dyrekcyi.

Częste porozumienie się rodziców, opiekunów lub dozoru domowego ze szkołą jest rzeczą nader pożądaną i korzystną. Dyrektor i profesorowie udzielają wiadomości o postępie w naukach i zachowaniu się uczniów dwa razy na miesiąc t. j. co drugi tydzień w niedzielę po 1. i po 15. od godziny $^1/_2$10—$^1/_2$11 przed południem w kancelaryi Dyrekcyi.

Dyrekcya c. k. Wyższej Szkoły realnej

W Krakowie, dnia 25 czerwca 1893.

Dr. Hugo Zathey,
Dyrektor.